

Dosarul nr. 2ra-1799/21

Prima instanță: Judecătoria Chișinău sediul Centru (jud. L. Bagrin)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Panov, I. Țurcan, L. Pruteanu)

DECIZIE

22 decembrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Mariana Pitic
Maria Ghervas
Nina Vascan
Victor Burduh

examinând recursul declarat de Olga Moisei
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Olgăi Moisei împotriva
lui Ivan Roșca cu privire la încasarea sumei, repararea prejudiciului material,
moral și încasarea cheltuielilor de judecată
împotriva deciziei din 29 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a
fost respins apelul declarat de Olga Moisei și menținută hotărârea din 12 aprilie
2019 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru

constată:

La 9 octombrie 2017, Olga Moisei a depus cerere de chemare în judecată
împotriva lui Roșca Ivan cu privire la încasarea sumei și a cheltuielilor de
judecată.

În susținerea cererii de chemare în judecată a invocat că la 22 octombrie
2014, Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova a transferat pe contul
avocatului Ivan Roșca suma de 19 000 de lei, banii fiind transferați în temeiul
titlului executoriu eliberat în baza hotărârii judecătorești emisă de Judecătoria
Buiucani mun. Chișinău la 10 iunie 2013, iar suma menționată urma să fie
încasată de către reclamantă în cauza civilă la acțiunea Olgăi Moisei împotriva
Ministerului Justiției al RM privind încălcarea dreptului la judecarea în termen
rezonabil și repararea prejudiciului.

A afirmat că avocatul Ivan Roșca a reprezentat-o în respectiva cauză
civilă, dânsa prin mandatul eliberat acordându-i și dreptul acestuia de a prezenta
titlul executoriu spre executare și încasarea sumei adjudecate.

Deși banii au fost transferați real pe contul avocatului, acesta nu i-a
comunicat despre acest fapt, iar la nenumăratele sale apeluri telefonice prin care
îi solicita informații pe marginea executării hotărârii judecătorești, Ivan Roșca îi

răspundea că situația este sub control.

A relatat că în anul 2015, a transmis o scrisoare Ministerului Justiției, prin care a solicitat informații privind transferarea sumei de bani, iar prin răspunsul din 18 iunie 2015 a fost informată că titlul executoriu a fost expediat spre executare la Ministerul Finanțelor și suma a fost transferată pe contul avocatului la data de 22 octombrie 2014, conform mandatului nr. 0499712 din 29 iulie 2014.

A comunicat că a apelat avocatul cu solicitarea de a-i restitui banii, iar ultimul i-a propus să se întâlnească personal, însă la întâlnirile fixate nu s-a prezentat, astfel soluționarea problemei nu a fost posibilă pe cale amiabilă.

Și-a întemeiat pretențiile în baza art. 1043-1044 Cod civil, art. 5-7, 38, 166-167 CPC.

A solicitat încasarea din contul avocatului Ivan Roșca în beneficiul său a sumei de 19 000 de lei, sumă care a fost încasată de către dânsul în beneficiul său, a sumei de 4 197 de lei, potrivit ratei inflației calculate pentru perioada noiembrie 2014 – august 2017 și a cheltuielilor de judecată pentru plata taxei de stat, asistență juridică și a altor cheltuieli suportate în legătură cu examinarea cauzei.

Prin hotărârea din 12 aprilie 2019 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru, a fost respinsă ca tardivă acțiunea.

Prin decizia din 07 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis apelul declarat de Olga Moisei, casată integral hotărârea din 12 aprilie 2019 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru și emisă o nouă hotărâre de admitere parțială a acțiunii.

A fost încasată de la Ivan Roșca în beneficiul Olgăi Moisei suma de 19 000 de lei cu titlu de datorie, rata inflației în sumă de 4 197 de lei, suma de 5 000 de lei cu titlu de prejudiciu moral și suma de 1 767,93 de lei cu titlu de cheltuieli de judecată suportate pentru examinarea cauzei în prima instanță și în apel.

În rest, a fost respinsă ca neîntemeiată acțiunea.

Prin decizia din 25 martie 2020 a Curții Supreme de Justiție, a fost admis recursul declarat de Ivan Roșca, casată decizia din 7 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău și remisă cauza spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău.

Prin decizia din 29 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de Olga Moisei și menținută hotărârea din 12 aprilie 2019 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru.

La 15 octombrie 2021, Olga Moisei a declarat recurs împotriva deciziei din 29 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei recurate și a hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

În motivarea acestuia a invocat că atât prima instanță, cât și instanța de apel în mod eronat au ajuns la concluzia că acțiunea a fost depusă după expirarea termenului de prescripție.

La fel, instanțele ierarhic inferioare în mod neîntemeiat au calculat curgerea termenului de prescripție de la data de 1 august 2014, adică din momentul remiterii titlului executoriu nr. 2ra-1633/14, eliberat de Judecătoria Buiucani mun. Chișinău.

Or, termenul de prescripție este necesar de a fi calculat din data de 22 octombrie 2014, din momentul când Ministerul Finanțelor a transferat pe

contul avocatului Ivan Roșca suma de 19 000 de lei.

A comunicat că despre transferul a celor 19 000 de lei pe contul avocatului Ivan Roșca a aflat abia la data de 18 iunie 2015, atunci când a primit răspunsul de la Ministerul Finanțelor al RM, referitor la cererea sa din 10 iunie 2016 privind transferarea sumei adjudecate în mărime de 19 000 de lei.

La 18 octombrie 2021, Olga Moisei a depus cerere de recurs suplimentară, prin care a solicitat încasarea din contul lui Ivan Roșca a cheltuielilor de judecată sub forma taxei de stat în sumă de 348 de lei, suportate la depunerea recursului.

La 23 noiembrie 2021, Ivan Roșca a depus referință la recursul declarat de Olga Moisei, solicitând declararea inadmisibilității acestuia.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Din materialele cauzei rezultă faptul că copia deciziei recurate a fost expediată în adresa recurentei la 8 septembrie 2021, ceea ce se atestă prin scrisoarea de însoțire (f. d. 108 vol. II).

Astfel, se constată că recurenta s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 15 octombrie 2021, în termenul legal.

În conformitate cu art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi admis, cu casarea deciziei instanței de apel și remiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel, pentru judecarea apelului în fond, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită cauza spre rejudecare în instanța de apel o singură dată dacă eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Potrivit art. 432 alin. (4) CPC, săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

După cum rezultă din materialele cauzei, Olga Moisei, înaintând acțiunea în judecată împotriva lui Ivan Roșca, a solicitat încasarea din contul avocatului Ivan Roșca în beneficiul său a sumei de 19 000 de lei, sumă care a fost încasată de către dânsul în beneficiul său, a sumei de 4 197 de lei, potrivit ratei inflației calculate pentru perioada noiembrie 2014 – august 2017 și a cheltuielilor de judecată pentru plata taxei de stat, asistență juridică și a altor cheltuieli suportate în legătură cu examinarea cauzei (f. d. 3-4 vol. I).

Fiind investită cu judecarea cauzei, prima instanță a ajuns la concluzia respingerii acțiunii, ca fiind tardivă (f. d. 125, 132-141 vol. I).

Ulterior, judecând apelul declarat de către Olga Moisei, Curtea de Apel Chișinău l-a respins și a menținut hotărârea primei instanțe (f. d. 91, 92-107 vol. II).

Întru argumentarea soluțiilor adoptate, instanțele de judecată ierarhic inferioare au reținut că dreptul Olgăi Moisei de a solicita apărarea pe cale judiciară a pretinsului drept încălcat a apărut cel târziu la data recepționării scrisorii Ministerului Justiției nr. 10/7662 din 01 august 2014, potrivit plicului anexat, prin care ultimul a informat reclamanta despre faptul că titlul executoriu nr. 2ra-1633/14 eliberat de Judecătoria Buiucani mun. Chișinău, a fost expediat către Ministerul Finanțelor.

Prin urmare, termenul general de prescripție pentru înaintarea acțiunii în judecată a început la data de 1 august 2014 și a expirat la 1 august 2017, acțiunea fiind depusă la 9 octombrie 2017.

Instanța de recurs, analizând materialele dosarului în coraport cu normele juridice ce guvernează raportul juridic litigios, ajunge la concluzia că instanța de apel neîntemeiat a dispus respingerea acțiunii Olgăi Moisei împotriva lui Ivan Roșca, ca fiind depusă tardiv.

În susținerea opiniei enunțate, se vor reține prevederile art. 267 Cod civil (în redacția de până la 1 martie 2019), potrivit cărora termenul general în interiorul căruia persoana poate să-și apere, pe calea intentării unei acțiuni în instanță de judecată, dreptul încălcat este de 3 ani.

Potrivit art. 272 alin. (2) Cod civil (în redacția de până la 1 martie 2019), dacă legea prevede altfel, prescripția începe să curgă de la data când obligația devine exigibilă, iar în cazul obligației de a nu face, de la data încălcării acesteia. În cazul în care dreptul subiectiv este afectat de un termen suspensiv sau de o condiție suspensivă, termenul de prescripție extinctivă începe să curgă de la data împlinirii termenului ori a realizării condiției.

După cum atestă materialele cauzei, la 7 mai 2014, avocatul Ivan Roșca, acționând în interesele Olgăi Moisei, a adresat Judecătoria Buiucani mun. Chișinău o cerere, prin care a solicitat eliberarea titlului executoriu în cauza civilă nr. 2-1781/2013, la cererea înaintată de Olga Moisei împotriva Ministerului Justiției al RM cu privire la constatarea încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei civile și repararea prejudiciului moral (f. d. 85 vol. I).

Potrivit recipisei, la 21 iulie 2014, avocatului Ivan Roșca i-a fost eliberat titlul executoriu nr. 2ra-16336 la cererea de chemare în judecată a Olgăi Moisei împotriva Ministerului Justiției al RM cu privire la constatarea încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei civile și repararea prejudiciului moral (f. d. 86 vol. I).

Actele cauzei relevă și faptul că la 21 iulie 2014, avocatul Ivan Roșca, acționând în numele și interesele creditorului Olga Moisei, a depus în adresa Ministerului Justiției al RM titlul executoriu, eliberat de către Judecătoria Buiucani mun. Chișinău la 21 iulie 2014, în cauza civilă nr. 2-1781/2013, la cererea înaintată de Olga Moisei împotriva Ministerului Justiției al RM cu privire la constatarea încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei civile, repararea prejudiciului moral și a cheltuielilor de asistență juridică, iar pentru

executarea hotărârii judecătorești irevocabile, a indicat datele bancare ale Cabinetul Individual de Avocați „Ivan Roșca” (f. d. 9 vol. I).

Într-adevăr, prin demersul nr. 10/7662 din 1 august 2014, Ministerul Justiției al RM a expediat în adresa Ministerului Finanțelor al RM titlul executoriu nr. 2ra-1633/14, eliberat de Judecătoria Buiucani mun. Chișinău, la cererea de chemare în judecată a Olgăi Moisei împotriva Ministerului Justiției al RM cu privire la constatarea încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei civile și repararea prejudiciului cauzat prin această încălcare, precum și actele necesare executării (f. d. 7-8 vol. I).

În același timp, actele dosarului și anume ordinul de plată nr. 371, atestă că Ministerul Finanțelor, prin intermediul Trezoreriei de Stat, a transferat în contul Cabinetului avocatului „Roșca Ivan” suma de 19 000 de lei numai la data de 22 octombrie 2014 (f. d. 6 vol. I).

Totodată, Olga Moisei a fost informată de către Ministerul Finanțelor al RM referitor la modalitatea prin care avocatul Ivan Roșca a primit mijloacele bănești în vederea executării soluției judecătorești pronunțate în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată a Olgăi Moisei împotriva Ministerului Justiției al RM cu privire la constatarea încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei, cu anexarea înscrisurilor depuse în acest sens, la data de 18 iunie 2015 prin răspunsul nr. 09-07/838 la solicitarea acesteia (f. d. 4-5 vol. I).

Așadar, raportând aspectele enunțate la cadrul normativ relevant, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție constată că instanțele de judecată ierarhic inferioare în mod eronat au stabilit că dreptul Olgăi Moisei de a solicita apărarea pe cale judiciară a pretinsului drept încălcat a apărut cel târziu la data recepționării scrisorii Ministerului Justiției nr. 10/7662 din 1 august 2014, prin care ultimul a expediat către Ministerul Finanțelor titlul executoriu nr. 2ra-1633/14, eliberat de Judecătoria Buiucani mun. Chișinău.

Or, data nașterii dreptului la acțiune a Olgăi Moisei a apărut din momentul în care obligația lui Ivan Roșca față de aceasta a devenit exigibilă, și anume din data de 22 octombrie 2014, ziua în care Ministerul Finanțelor a transferat în contul avocatului Ivan Roșca suma de 19 000 de lei, destinată creditorului Olgăi Moisei.

Astfel fiind, este cert că anume din momentul transferării sumei de bani de către Ministerul Finanțelor *hotărârea judecătorească irevocabil a fost executată efectiv, respectiv din acest moment a și început curgerea termenului de prescripție extinctivă* pentru depunerea în instanța de judecată a prezentei cereri de chemare în judecată de către Olga Moisei.

În această ordine de idei, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție reține ca eronată concluzia instanțelor de judecată ierarhic inferioare în sensul că termenul de prescripție extinctivă a început să curgă cel târziu din momentul expedierii titlului executoriu nr. 2ra-1633/14 de către Ministerul Justiției în adresa Ministerului Finanțelor.

Distinct de aceste constatări, instanța de recurs conchide că cererea de chemare în judecată depusă de către Olga Moisei la 9 octombrie 2014, este în

interiorul termenului general de prescripție de 3 ani, prevăzut de art. 267 alin. (1) Cod civil (în redacția de până la 1 martie 2019).

Față de cele ce preced, se reflectă că soluția adoptată de instanțele inferioare cu privire la respingerea acțiunii Olgăi Moisei împotriva lui Ivan Roșca, ca tardivă este neîntemeiată, la caz fiind aplicate incorect dispozițiile legale incidente.

Pentru considerentele expuse, se impune admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și remiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, întrucât instanța de apel nu s-a expus cu privire la fondul cererii de apel declarate de către Olga Moisei.

Având în vedere cele constatate mai sus, instanța de recurs, va releva că specificarea din prevederile art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, precum că trimiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel poate avea loc doar o singură dată, a fost concepută de legiuitor ca o dispoziție edictată în favoarea părților, urmărindu-se soluționarea într-un termen rezonabil a cauzelor.

În speță însă, aplicarea acestei dispoziții este în defavoarea justițiabilului, care ar putea produce acestuia daune mult mai mari decât trimiterea spre rejudecare a cauzei.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se admite recursul declarat de Olga Moisei.

Se casează decizia din 29 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Olgăi Moisei împotriva lui Ivan Roșca cu privire la încasarea sumei, repararea prejudiciului material, moral și încasarea cheltuielilor de judecată, cu remiterea cauzei pentru rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, pentru judecarea apelului în fond, de un alt complet de judecători.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Mariana Pitic

Maria Ghervas

Nina Vascan

Victor Burduh